

JERZY DALACH

Miejsce i czas wydarzeń	Polska, współczesność
Słowa kluczowe	Projekt Wagon 2010, wolność, wyjazdy za granicę, Jan Paweł II

Wolność dawniej i dziś

Kwestia wyjazdu za granicę, jak sobie przypominam pierwszy raz jak pojechałem w [19]66 roku za granicę, no to Boże kochany. Do Budapesztu z kolegą pojechaliśmy. To było niesamowite przeżycie, ale z drugiej strony na komendzie, gdzie się paszport odbierało: „A po co? A gdzie? A co?”. To było coś niesamowitego. No teraz młodzież ma możliwość wszędzie jeździć.

Kwestia, że wprowadzili języki zachodnie. Moim zdaniem to jest słuszne, bo usiłowano mnie nauczyć rosyjskiego, przez ileś tam lat no i za bardzo to się im nie udało, natomiast teraz młodzież jeździ, zdobywa doświadczenie na zachodzie, no i widać, że już posługują się językiem. Są obywatelami europejskimi, w przeciwieństwie do nas, co to zaraz na drugi dzień musieliśmy na komendę biec, żeby zdać paszporty.

Każdy widzi wolność inaczej. Wolny człowiek, to ten, który swobodnie się porusza, ale w [pewnych] ramach prawa, nie ma wolności od A do Z. Pod takim pojęciem kryją się nieodpowiednie zachowania, wręcz skandaliczne.

Ja osobiście czuję się wolny, aczkolwiek ta wolność u pewnych osób jest źle wykorzystywana. Owszem, wiem, że mam taką i taką emeryturę, taką i taką kwotę dysponuję i staram się żyć tak jak mi na to finanse pozwalają. No jeszcze w jakiś sposób utrzymuje człowiek samochód, ale już coraz, coraz trudniej mi, bo wiadomo [jakie] są emerytury nauczycielskie.

Polacy nie potrafią korzystać z wolności. Przypomina mi się tutaj spotkanie Jana Pawła II na Wybrzeżu, który sugerował, że z wolności trzeba umieć korzystać. U nas niestety to z tym jest różnie. Są ludzie, którzy dorobili się niesamowitych majątków na niezbyt chyba legalnych działalnościach i są ludzie, którzy jak skromnie żyli, to w dalszym ciągu skromnie żyją. Nie wszędzie więc jest to wykorzystane, ale wydaje mi się, że stopniowo jakoś dojdziemy do normalności. W tej chwili ja jej jeszcze nie widzę.

Data i miejsce nagrania	2010-08-02, Katowice
Rozmawiał/a	Piotr Lasota
Transkrypcja	Kamil Garbacz
Redakcja	Kamil Garbacz, Piotr Lasota
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"